

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до другої редакції проекту національного стандарту
ДСТУ ХХХХ:20ХХ «Паливо дизельне.
Метод визначення цетанового числа»

1 Підстава розроблення проекту національного стандарту

1.1 Підставою для розроблення проекту національного стандарту ДСТУ ХХХХ:20ХХ «Паливо дизельне. Метод визначення цетанового числа» є:

- застосування Технічного регламенту щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, суднових та котельних палив, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2014 року № 927;

- наказ ДП «УкрНДНЦ» № 184 від 14.12.2015 р щодо скасування дії ГОСТ 3122-67 «Топлива дизельные. Метод определения цетанового числа» з 01.01.2018 року;

- договір № 11/3 від 30.08.2016 р. між ТОВ «НДІ «МАСМА» та ПАТ «Укртатнафта» «Розроблення проекту національного стандарту ДСТУ «Паливо дизельне. Метод визначення цетанового числа»;

- Технічне завдання на розроблення проекту національного стандарту ДСТУ ХХХХ:20ХХ «Паливо дизельне. Метод визначення цетанового числа».

1.2 Тема відповідно до програми робіт з національної стандартизації - проект частини 1 «Нові теми» Програма робіт з національної стандартизації на 2017 рік (код завдання 110.2.1.1-2017).

1.3 Узгодженість проекту національного стандарту з вимогами технічного завдання - проект національного стандарту розроблено згідно з вимогами технічного завдання на розроблення проекту національного стандарту ДСТУ ХХХХ:20ХХ «Паливо дизельне. Метод визначення цетанового числа».

2 Термін виконання

Стандарт буде розроблений в такі терміни:

початок – третій квартал 2016 року,

завершення – другий квартал 2017 року.

3 Призначеність і завдання національного стандарту

3.1 Кінцеві результати, яких необхідно досягти, та завдання, які передбачають виконати, застосовуючи національний стандарт - забезпечення вітчизняної промисловості національним нормативним документом на визначення цетанового числа з використанням одноциліндрової установки типу ИДТ-69 та ИТ9-3М які надають точні, відтворювані результати випробувань. Аналогічні установки типу ИДТ, ИТ9 застосовують для визначення цетанового числа дизельних палив більшість випробувальних лабораторій в Україні. На даний час в Україні діє міждержавний стандарт ГОСТ 3122-67 «Топлива дизельные. Метод определения цетанового числа», в якому передбачено застосування установок типу ИДТ-69, ИТ9-3М.

Перевірка ГОСТ 3122-67 «Топлива дизельные. Метод определения цетанового числа» показала негайну потребу в розробленні національного

стандарту на метод визначення цетанового числа в дизельному паливі. Згідно Технічного регламенту все паливо, що виробляється, вводиться в обіг та реалізується на території України проходить оцінку відповідності акредитованих випробувальних лабораторіях та органах оцінки відповідності. Міждержавний стандарт ГОСТ 3122-67 «Топлива дизельные. Метод определения цетанового числа» включено до Переліку національних стандартів, добровільне застосування яких може сприйматися як доказ відповідності палив вимогам Технічного регламенту, який затверджено наказом Мінекономрозвитку від 01.10.2014 року № 1179.

На даний час в Україні чинний гармонізований національний стандарт ДСТУ ISO 5165:2013 «Нафтопродукти. Визначення характеристики спалахування дизельних палив. Метод цетанового числа на двигуні (ISO 5165:1998, IDT)», який установлює номінальну характеристику дизельного нафтового палива в одиницях цетанових чисел з використанням стандартного одноциліндрового двигуна з чотиритактним циклом, змінним ступенем стиснення, дизельного двигуна непрямого впорскування. ДСТУ ISO 5165:2013 зазначає, що обладнання двигуна і засоби вимірювання найбільш придатні від одного виробника Waukesha Engine Division, Dresser Industries; Inc. USA, та його вартість складає приблизно 20 млн. грн. Стандарт застосовується разом з ДСТУ-Н 7622:2014 «Паливо дизельне. Настанови щодо застосування ДСТУ ISO 5165».

3.2 Пріоритетні питання, вирішенню яких сприятиме розроблений національний стандарт - розроблення національного стандарту ДСТУ «Паливо дизельне. Метод визначення цетанового числа» необхідне для забезпечення застосування Технічного регламенту щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, судових та котельних палив;

3.3 Наявність в проекті розроблюваного національного стандарту положень, що відповідають законодавству, викладають їхню суть з посиланням на відповідні підпункти, пункти, підрозділи, розділи тощо проекту національного стандарту та абзаци, підпункти, пункти, частини статей, статті тощо відповідного акта законодавства – в національному стандарті будуть використані нормативно-правові акти, якими регулюють і регламентують питання охорони праці тощо.

4 Характеристика об'єкта стандартизації

4.1 Коротка характеристика об'єкта стандартизації та його відповідність потребам національної економіки й суспільства, споживачів, сучасному рівневі наукових досягнень, знань і практики - об'єктом стандартизації є метод визначення цетанового числа в дизельних паливах. Стандарт встановлює метод визначення самозаймання палива в дизельних двигунах за співпаданням спалахів в одиницях цетанового числа.

Вимоги до безпеки під час застосування методу перебуватимуть в межах, встановлених чинним законодавством.

4.2 Взаємозв'язок об'єкта стандартизації з іншими об'єктами даної та суміжних сфер стандартизації – стандарт на метод визначення цетанового

числа в дизельних паливах можна застосовувати поряд з ДСТУ ISO 5165:2013 «Нафтопродукти. Визначення характеристики спалахування дизельних палив (ISO 5165:1998, IDT)».

4.3 Підстава для визначення показників, норм, характеристик, положень тощо проекту національного стандарту.

За застосованою апаратурою (установки типу ИДТ-69, ИТ9-3М), матеріалами, правилами проведення випробувань, точнісними характеристиками проект національного стандарту відповідає міждержавному стандарту ГОСТ 3122-67. Проект містить додаткові розділи: «Нормативні посилання», «Суть методу», «Відбирання зразка проби», «Вимоги безпеки», «Подання результатів». Всі розділи викладено відповідно до ДСТУ 1.5:2003 «Національна стандартизація. Правила побудови, викладання, оформлення та вимоги до змісту нормативних документів (ISO/IEC Directives, part 2, 2001, NEQ)».

Під час розроблення проекту стандарту були використані нормативно-правові акти, якими регулюють і регламентують питання охорони праці, тощо, зокрема:

Перелік національних стандартів, добровільне застосування яких може сприйматися як доказ відповідності палив вимогам Технічного регламенту щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, суднових та котельних палив, затвердженого наказом Мінекономрозвитку України № 1179 від 01.10.2014;

Технічний регламент щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, суднових та котельних палив, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2014 року № 927;

НАПБ А.01.001-2014 Правила пожежної безпеки в Україні;

Покажчик нормативно-правових актів з питань охорони праці (затверджено наказом Держгірпромнагляд України від 12.04.2012 р. №74 «Про затвердження Покажчика нормативно-правових актів з питань охорони праці», зі змінами відповідно до наказу № 41 від 21.07.2015 року)

5 Взаємозв'язок з іншими національними НД

5.1 Належність проекту національного стандарту до групи взаємопов'язаних національних стандартів - розроблюваний стандарт ДСТУ ХХХХ:20ХХ ДСТУ «Паливо дизельне. Метод визначення цетанового числа» входить до групи взаємопов'язаних національних стандартів «Рідинне паливо», до якої входять стандарти на автомобільні палива та низка стандартів на методи їх випробувань.

Код УКНД 75.160.20.

5.2 Належність проекту національного стандарту до групи національних стандартів на однорідну продукцію - розроблюваний національний стандарт входить до групи однорідної продукції – палива для моторних двигунів.

5.3 Національні стандарти, з якими потрібно пов'язати чи узгодити проект національного стандарту - розроблюваний національний стандарт пов'язаний зі стандартами на методи відбирання проб та воду для застосування в лабораторіях.

Стандарт буде оформлено згідно з ДСТУ 1.5:2015.

5.4 Національні НД, що їх треба перевірити, переглянути, скасувати, відновити, чи до яких необхідно внести зміни після прийняття проекту національного НД – після розроблення національного стандарту ДСТУ «Паливо дизельне. Метод визначення цетанового числа» необхідно буде вносити відповідні зміни до:

- Переліку національних стандартів, добровільне застосування яких може сприйматися як доказ відповідності палив вимогам Технічного регламенту щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, суднових та котельних палив, затвердженого наказом Мінекономрозвитку України № 1179 від 01.10.2014;

- нормативних документів (національних стандартів, технічних умов тощо), в яких є посилання на ГОСТ 3122-67, наприклад:

а) ДСТУ 7688:2015 «Паливо дизельне Євро. Технічні умови»;

б) інші діючі національні стандарти на дизельні палива на момент впровадження стандарту, що буде розроблено (дизельні палива, в т.ч. довготривалого зберігання та палива моторні альтернативні).

6 Джерела інформації

Основні джерела інформації, використані під час розроблення проекту національного стандарту - для розроблення проекту національного стандарту ДСТУ XXXX:20XX «Паливо дизельне. Метод визначення цетанового числа» використано такі джерела інформації:

ДСТУ 1.2:2015 Національна стандартизація. Правила проведення робіт з національної стандартизації;

ДСТУ 1.5:2015 Національна стандартизація. Правила розроблення, викладання та оформлення національних нормативних документів;

ДСТУ 7688:2015 Паливо дизельне Євро. Технічні умови;

ДСТУ ISO 5165:2013 Нафтопродукти. Визначення характеристики спалахування дизельних палив. Метод цетанового числа на двигуні (ISO 5165:1998, IDT);

ДСТУ–Н 7622:2014 Паливо дизельне. Настанови щодо застосування ДСТУ ISO 5165;

ГОСТ 3122-67 Топлива дизельные. Метод определения цетанового числа для двигателей;

ГОСТ 32508-2013 Топлива дизельные. Определение цетанового числа;

Технічний регламент щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, суднових та котельних палив, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2014 року № 927;

Перелік національних стандартів, добровільне застосування яких може сприйматися як доказ відповідності палив вимогам Технічного регламенту (затверджено наказом Мінекономрозвитку від 01.10.2014 року № 1179);

ДК 004:2008 Український класифікатор нормативних документів (ICS:2005, MOD);

Правила пожежної безпеки в Україні (затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 року № 1417, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 05.03.2015 р. за № 252/26697);

Показчик нормативно-правових актів з питань охорони праці (затверджено наказом Держгірпромнагляд України від 12.04.2012 р. № 74 «Про затвердження Показчика нормативно-правових актів з питань охорони праці», зі змінами відповідно до наказу № 41 від 21.07.2015 року).

7 Додаткові дані

Вимоги до проекту національного стандарту, додатково визначені в технічному завданні, які було виконано під час розроблення проекту НД. Додаткові дані в Технічному завданні на розроблення проекту національного стандарту ДСТУ ХХХХ:20ХХ «Паливо дизельне. Метод визначення цетанового числа» не були встановлені.

8 Дата набуття чинності

8.1 Дата набуття чинності, з якої передбачено ввести в дію національний стандарт, урахувавши час, необхідний для виконання підготовчих заходів – орієнтовно 1 жовтня 2017 року.

8.2 Підготовчі заходи для впровадження національного стандарту.

Особливих заходів для впровадження національного стандарту немає.

9 Інформація про коментарі

На першу редакцію проекту стандарту отримано 88 коментарів від членів технічного комітету ТК 38 та зацікавлених сторін – ПРАТ «ЛІНІК», ПАТ «НПК «ГАЛИЧИНА», ПАТ «Укргазвидобування», які розглянуто та узагальнено у зводі коментарів. Від чотирнадцяти (14) організацій надіслано коментарі «Без зауважень»; зауваження і пропозиції в коментарях інших організацій та відповіді на них наведено в зводі коментарів до першої редакції проекту стандарту.

У другій редакції проекту стандарту ураховано 65 коментарів до окремих пунктів першої редакції проекту стандарту, 2 коментаря враховано частково, інші коментарі відхилено з обґрунтуваннями, наведеними у зводі коментарів.

Звід коментарів додається.

Директор ТОВ «НДІ «МАСМА»

Б.Ф. Кочірко

« ____ » _____ 2017 р.